

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foiș, cindu concedu ajutoriale. — Pretul: pe anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunătoria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corepondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrata a 80 cr. de fiacare publicare.

Nr. 29.

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Telegramu.

Serenitatei Sale supremu magistru de curte (camerariu) alu Maiestatei Sale

Prințipele Hohenlohe! Vien'a!

Intre bubitulu salveloru de bucuria se redică tocma acum la festinulu de fraternisare alu romanilor si maghiarilor din Brasovu urmatorulu toastu, primitu cu unu entusiasm, ce nu vrea a mai inceta:

„Pentru Maiestatea Sa prea gratiosulu Domnu constitutionale imperatore si rege, a inaltu carui anima parintesca cuprinde pe tōte poporele patriei nōstre comune cu asemenea iubire, precum si pentru intrég'a inalt'a sa casa domnitoria!

Hoch! Éljen! Se traiescă!”

Brasovu in 22 Aprile 1871.

Comitetulu festinului fraternisarei alu romanilor si ungurilor in Brasovu.

Respusu. Telegramu!

Directorele de cabinetu, consiliariulu de statu cavaleru de Braun, catra comitetulu festinului fraternisarei romanilor si ungurilor din Brasovu.

„Maiestatea Sa imperatorele si regele a binevoitu a primi in cunoscintia lealele simtiamente manifestate la festinulu de eri cu multiamita si preagratiosu.

Vien'a in 23 Aprile 1871.”

Comentariu

la lucrările conferintiei grecocatolice românesci din Alb'a Iulia.

Déca ideile si opiniunile, care s'au desfășurat in conversatiunile din Alb'a Iulia intre 12 si 14 Aprile s'ar fi culesu si publicatu, déca desbatările publice ale conferintiei s'ar fi stenografat, atunci acestea comentaria ale nōstre ar' fi cu totulu de prisosu. Asia inse credem, ca vomu face óresicare servitul publicului, déca vomu deschide colónele acestei foi inca si pentru acésta imprumutare de idei, cu tōta referirea mai multora.

In Decembre alu anului 1866 unu numeru de 1493 de individi de nationalitate romana, intre cari doi archipastori, mai multi canonici, si multi alti membrii din clerus, precum si representanti ai proprietatei de pamentu si ai industriei, au adusu la cunoscintia monarchului prin plenipotentii loru calamitatile, sub care gema natiunea romanescă in marele principatu alu Transilvanie, roganduse totuodata pentru delaturarea acelor relle. Cu acea ocasiune densii nu lipsira a da expresiune inca si la o neincredere profundu simtita si scósa din unu trecutu fōrte tristu facia cu tractarea ce astépta pe natiunea romanescă din partea Ungariei. In acceasi suplica substernuta la tronu s'au mai atinsu, cumca spiritul si cuprinsulu mai multor articuli de lege din Ungari'a suntu de natura, ca se insufle cea mai mare neincredere si se dè materia abundanta de nemultumire, urgia, persecutiune si ruina, pentru in Ungari'a din oricare cestiune publica se face cestiune strinsu nationala.

Esperientia pre catu de bogata, pre atata si trista, pe care o facuramu in cei patru ani din urma, din nefericire ne-a justificatu temerile nōstre de mai inainte.

Pof'ta de cucetire innascuta unoru clase de ómeni in Ungari'a, in timpulu din urma se intinse si pe terenulu besericescu, éra apoi aceeasi anume cu respectu la una parte mare a natiunei românesci, a cutediatu a lovî din nou inca si in cele mai scumpe convictiuni, adica, in convictiunile relegiose, acum că si in decursulu seculelor trecute, cu singur'a diferenția, ca asta-data s'a schimbatu numai metodulu de procedere.

Coreligionarii besericei greco-catolice in numeru de 1 milionu si 100 mii, au ajunsu la acésta convictiune despre o parte prin impregiuarea, ca-ci ei vedu, cum li se denéga cu perseverantia concesiunea pentru conchiamarea unui congresu besericescu, organizeriu, éra de alta parte modulu cu care s'au compusu asia numitulu congresu catolicu din Ungari'a, proiectulu seu de statute, si in fine conclusele luate in dilele din arma de catra acelasiu congresu le-a insufiatu mare grigia si i a implutu de intristare.

Acum amu ajunsu, că scopulu congresului catolicu din Ungari'a se lu vedemul chiaru si limpede dinaintea nōstra. Acelu congresu adica -si propuse, că sub masca unei autonomie comune se-si appuna siesi pe metropoli'a greco-catolica de Alb'a Iulia impreuna cu cele trei episcopii ale sale sufragane, cum si clerulu intregu, cu tōte asiediamentele eclesiastice, tōte fondurile si scólele, seu adica vorbindu si mai respicatu, că se le supuna jurisdictiunei primatului din Strigoniu si intregului episcopatu rom. cat. astfelui, in catu celu multu in 50 de ani din beseric'a greco-catolica se nu mai remana nici urma. Acésta se pote intempla pe un'a séu pe alt'a din cunoscutele dōue cali.

Cei doi episcopi in congresulu rom. catolicu regnicolariu. Prea santele loru pp. Iosifu dela Oradea si Ioane dela Lugosiu au participatu la lucrările acelui congresu in contra respicatei dorintie si vointie a clerului si a intregei inteligenție profane, cata se tiene de beseric'a greco-catolica.

Acésta portare a numitilor episcopi a deșteptat din nou vechialu prepusu si temerea, ca in adeveru scopulu este, că individualitatea eclesiastica a romanilor greco-catolici se fia nulificata, éra fondurile loru besericescì si scolastice fusionanduse in cele rom. catolice se dispara cu totulu.

S'au intemplatu adica mai de multe ori in viéti'a nōstra eclesiastica si nationala politica, ca dupace vreunu episcopu seu alti doi trei individi romani au luat parte la vreuna adunare organizatoriu seu legislativa, decretale si legile emanate in acestu modu cu totulu fara scirea si in contra respicatei vointiei nōstre si a parintiloru nostri, tocmai si in casu candu acele au avutu de scopu ruinarea si perirea nōstra, totusi s'au disu, ca asemenea legi s'au facutu cu scirea si cu voi'a romaniloru. Tocmai asia s'au intemplatu si in anulu 1848 atatu in diet'a Transilvanie, catu si in a Ungariei. Acelasiu au fostu casulu si pe timpulu negotiatiuniloru despre concordatul intre 1850—54. Casulu, d'antaiu că si acestu din urma au fostu pentru noi fōrte fatali.

Asia numitulu congresu catolicu regnicolariu

este compusu conformu statutelor sale din 201 membri luati din statulu preotescu si seculariu. Dintre acestea suntu chiamati la acelu congresu din metropolia de Alb'a Iulia si din cele trei eparchii episcopesci greco-catolice, adica dela Oradea mare, Armenopole si Lugosiu numai 27 membri. Asia se intielege, ca acestu numeru micu alu membrilor greco-catolici de nationalitatea romanescă ar' fi si ar' ramené o minoritate ne insemnatu inca si atunci, candu vedienduse strimtorata din tōte partile, ar' face causa comună cu rutenii, cari suntu si mai pucini.

Din acestu temeu de cea mai mare importanța mai toti membri greco-catolici, éra intre acestia insusi archeepiscopulu si metropolitulu Ioane au ramasu a casa si s'au abtienutu dela orice partecipare la lucrările congresului romano-catolicu; éra trei membri dela Oradea mare au mersu la Pest'a numai cu scopu că in una din siedintiele acelui congresu se depuna unu protestu solenu si proptitul cu argumente tari in contra ori carei incercari de a subjuga beseric'a greco-catolica prin episcopatulu si congresulu din Ungari'a.

Intre acestea impregiurari fapt'a susu atinsa a celor doi episcopi pentru conrelegionarii loru se reprezinta că una smentela data in beserică, éra facia cu archeepiscopulu si metropolitulu de Alb'a Iulia că Lipsa de respectu, cu care ei suntu datori cu atatu mai vertosu, ca-ci acelu archeepiscopu in puterea bului papale din 26 Nov. 1853 si a prea inaltelor dispositiunii imperatesci nu numai este liberatul cu totulu de suptu jurisdictiunea primatului dela Strigoniu, usurpata de catra acesta pe temeu de unei diplome apocrife (mintiuóse) in timpuri de mari calamitati, ci archeepiscopulu de Alb'a Iulia este coordinatul intru tōte, pentru elu este chiamatul a guverna provinci'a sa metropolitană autonoma in tōte afacerile eclesiastice independentu de ori care alta ramura a ierarchiei, standu in corelatiuni immediatul numai cu scaunulu Romei. Asia déra este inyederatu, ca déca episcopulu dela Oradea mare si celu dela Lugosiu au datu ascultare provocarei archeepiscopului dela Strigoniu, ei cu acésta au comis u pecatulu insubordinatiunei. Argumentul adusu de parentele episcopu Ioane dela Lugosiu, că si cum preas. sa ar' fi datu ascultare primatului Simor nu că unui archeepiscopu, ci că unui primate, este una sofismă, care stă fōrte reu in gur'a unui archiereu. Primatulu dela Strigoniu n'are locu nici in ierarchia besericei catolice apusene, ci elu este una titulatura specifica unguréna, care insemnatu unu feliu de presiedintia intre episcopii romano-catolici, cum si unu feliu de rangu politicu de statu. Episcopatulu greco-catolicu nu are a face nimicu cu acele atributiuni ale archeepiscopului de Strigoniu. De candu acésta confusiune in capulu unui canonistu?

Totu din cele premise esse la lumina, ca congresulu romano-catolicu regnicolariu din Ungari'a se amesteca in afacerile besericei greco-catolice cu calcorea atatu a canonelor, catu si a dispositiunilor capului besericei universale si monarchului, cum si in mania celui mai aprigu resimtu alu celoru interesati de acésta beserică.

Conformu decretelor conciliului dela Florentia din anulu 1439, cum si in consunetu cu breve alu papei Paulu V. datu catra ruteni si cu decisiunea papei Clemente IX. din 2 Aprile 1669, in

fine cu faimos'a enciclica 'a papei Benedictu XIV., care se incepe cu cuvintele „Allatae sunt“, beseric'a gr. catolica s'a unitu singuru si numai in cunoscutele patru puncte dogmatice, era mai departe dens'a este si remane in ritulu seu, in disciplina eclesiastica, in administratiunea averiloru, fundatiuniloru, scoleloru in absoluta libertate si independentia de catra oricari alta corporatiune, ierarchia si administratiune clericala strina de beseric'a greco-catolica. Protoparintii nostri au intielesu si acceptat unionea beseric'esca numai in intielesu acesta, era succesorii acelora inca o pricepu, o adopta si stau pentru dens'a numai in susu-atinsulu intielesu, era altintre nici decum si nici odata. (Va urmá.)

Brasiovu. (La festivitatile demonstrative din 22/10 Aprilie.) Ambele acele festivitati, adica si cea sasasca, si cea romano-unguresca, tienute in acesta cetate merita a fi cunoscute mai de aproape. Noi cari n'amu luatu parte activa la nici una din acele, nici ca ne simtimu in stare de a le descrie chiar dupa cum se cuvine. Dupace inse amandoue acele demonstratiuni politice si politico-nationali au fostu arangeate si puse in scena de cate unu comitetu compus din mai multi membri, asia suntemu siguri, ca totu acelea comitete voru ingriji ca se informeze, cum amu dice in modu oficiosu, pe calea publicitatiei, pre toti locuitorii Transilvaniei de toate trei limbele despre totu decursulu acelora.

Intr'aceea noi ne tienemu de datoria a informa pe lectorii nostri mai multu numai despre causele, care au impinsu pe locuitorii Brasiovului la acele demonstratiuni si despre auctorii loru.

Meritulu de incepatori lu au fara indoiela locuitorii sasi, era intre aceia mai de aproape partit'a numita a sasiloru juni, seu adica partit'a pangermanistiloru (Grossdeutsche). Mai antaiu dn. Iosif Dück vice-presedintele camerei comerciale publicase in „Kronst. Ztg.“ Nr. 50 din 29 Martiu a. c. una provocare accompagnata si de redactiune, cu scopu ca saso-germanii de aici si din districtu se se prepare pentru unu ospetiu din cele mai stralucite in onorea victorielor castigate de armele nemtesci, si spre a descoperi bucuria comună pentru restaurarea unitatei nationale germane si a imperiului germanu.

Acestea provocari fusera primite de una parte a publicului sasescu cu mare entuziasmu, era de alt'a tocma din contra, cu ingrijire si neplacere. Inse cum se intempla mai totudun'a in asemenea casuri, ambitiunea, trufa, entusiasmulu, fanatismulu facu se amutiesca orice voce moderata.

Acea atitudine, acea portare a sasiloru intiepa mai antaiu ambitiunea si fal'a ungaro-seculor reprezentati prin casin'a unguresca si prin redactiunea fóiei „Nemere“. Pucinu dupa aceea incepura a se intreba si romanii: Me, óre ce vreau sasii, se ne frece hrénu si ardeiu sub nasu noue, seu chiaru imperatului si armatei lui? Cei mai moderati le respundea: „Mei, lasati in pecate, se mai faca si ei cate unu escesu, se mai bea si ei impreuna, se ne facemu ca nici nu'i vedemu.“ Inse ungurii nu se odihnira, ci provocara pe romani in tota forma la un'a alianta pentru un'a contra-demonstratiune strinsu patriotică, cu care se fia paralisata cea anti-patriotica a sasiloru. In aceeasi dile se lati fam'a, ca unii sasi fruntasi din comuna s'ar fi esprimatu cam asia: Ungurii suntu destulu de prudenti, pentru se nu conturbe sérbarile nostra nationali, era valachii suntu destulu de codardi (feige), pentru ca se nu cuteze.

Atata si mai multu nimicu, a fostu de ajunsu, pentru ca se vedemu pe romani dandu man'a cu ungurii. Vediendu acesta pangermanistii, nu lipsira a-si face observatiunile loru, ca vlachii din Brasiovu ar' fi siliti a caciul pe boierimea seculiesca, pentruca prin aceea se-si faca mana buna cu ministeriul ungurescu, ca se nu mai perda nici caus'a beseric'esca ce au cu grecii, nici subventiunea, ce se dà scoleloru dela statu, nici alte procese locali etc. Tote indesertu, sortile erau aruncate. Si apoi ce? Au nu se mai incercase asemenea infratre inca si in an. 1860 totu aici in Brasiovu prin tienere de baluri comune? Ce nu poate fostulu iobagiu, poate neguitoriulu, poate burgesia, care nu cunoscere de locu starea si dorerile celui. In 1860 scopulu comunu era combaterea sistemei absolutistice, a despotismului. Acelu scopu ajunsu, apucă fiacare pe calea sa. In 1871 amerintiarea patriei comune prin pangermanismu, prin cassid'a seu chiver'a prusaca. Candu patria, mama no-

stra comună este amerintiata, candu i se predica subjugare, atunci tote certele intestine trebuie se amutiesca, atunci insasi vocea dorerosa a natiunei trantite la parete are se fia innadusita in pepturile nostru, pre catu timpu inimicul din afara se incera si ne calce si subjuge patria. Inimicul respinsu si departatu, procesele interne - si reincepu cursulu loru, ele fusesera numai suspinse, era nu suprese. Candu voru disparea causele, va disparea si nemultumirea.

Intrebarea inse este in casulu de facia, deca in adeveru patria nostra comună se afla seu nu, in periculu. Cine va cutéza se afirme, ca ar' cunoscere noulu labirintu, in care se afla ratacindu poporale si staturile europene cu toti diplomatii loru? Judecamu inse fiacare din ceea ce vedem cu ochii si audim cu urechile nostre. Pana in anulu trecutu noi tieneam pre toti sasii ardeleni cu pucine exceptiuni, de ceea ce dicu ei „Grossösterreicher“, si astlamu ca este lucru prea firescu, se indrepte ca totudun'a dela 1540 incóce, cautatur'a nestramutata spre Viena. Anul 1870/1 ne arata, ca amu fostu in erore. Generatiunile mai june cauta multu mai departe, la Berolinu, si ne place de asia numitii Jungsachsen, ca ei nu ascundu minta in sacu, ci arata si prin semne din afara ceea ce porta in pepturile loru. In sal'a cea mare din ospelulu Nr. 1 decorata prea frumosu, se vedea Germania in marime colosală (inaltime 2 stamini, largime 10) cu sabia intensa preste fluviulu Rinu dintre Francia si Germania, dintre numerose simboluri si inscriptiuni aplicate in laintrulu salei un'a suna asia:

Aller Wasser Koenig ist der Rhein;
Die Donau soll seine Gemahlin sein*).

Wer im Krieg Unglück will han (haben)
Fang es mit dem Deutschen an**).

In aceeasi sala, la ospetiu inceputu ser'a dela optu óre cu unu numeru de óspeti pana la vreo trei sute sasi, barbatii gravi redicara toaste insocite de discursuri eloquenti: pentru imperatulu, Wilhelm, pentru patria germana, pentru armata germana etc. Totu in aceea sala chorul de musica vacale si instrumentale intona cu celu mai mare entuziasmu cunoscutele imnuri pangermaniste.

De unde acestu curagiu neusitatuu, chiaru extraordinariu alu sasiloru din Brasiovu? De unde a-cesta desfideri, a-cesta infruntare a simtiemtelor romanesci si unguresci? Inse pentru ce acesta intrebare? Au nu este liberu fiacare in patria „libera“ a-si da pe facia simtiemtele sale?

Prea bine; asia déra romanii si ungaro-secuia delaturandu pentru astadata vechile loru imparechiari, si primindu manusia aruncata, in scenara una contra-demonstratiune cu atatu mai semnificativa, cu catu ca procesiunea loru condusa sub flamur'a casei imperatesci, sub tricolore aunguresca si sub cea romanescă, cu music'a regimentului din gatnisona, fù insocita celu pucinu de diece mii de ómeni pe tota distanta catu tiene dela scolele romanesci prim cetate in diosu pana la ospelulu dela sora, unde se dede ospetiu cercetatu aprópe de siepte sute persoane, la care se cuvene a reflecta bine, ca ddnnii oficiari imperatesci invitati cu tota onore, inca au participatu, era la toastele redicate anume din partea romaniloru pentru imperatoriulu Austriei, pentru patria si apoi pentru intrég'a armata imperatésca comună (in care se afla si romani preste una suta mii), fusera prime cu aplause, care se potea considera cu totu dreptulu ca nesce adeverate esplosiuni ale unoru simtiamente ce se manifesta la ómeni numai in casuri, seu de una bucuria extraordinaria, seu in facia unui periculu ce amerintia societatea intréga intrate clasele si straturile sale.

Acesta premise spre orientarea lectorilor nostri si cu scopu ca se se dè fiacarui ocasiune de a judeca fara preocupatiune actitudinea locuitorilor romanii de aici, remane ca una alta pena se descrie insasi festivitatea in ameruntele ei. Din parte-ne inchiamu consideratiunile nostra cu singur'a reflecție la impregiurarea, ce face poporatiunei nostra cea mai mare onore, ca in totu decursulu acelei festivitati nu se intempla in acea multime de ómeni nici celu mai neinsemnatoriu escesu. —

Mai lasamu se urmeze aici cuventarile, cu cari incepù la 6 óre fraternisarea inaintea gimnaziului anume: D. advacatu Kenyeres vorbi asia:

„Concetatianilor! (Polgár tarsak!)

Ve salutu in numele patriei, alti libertatei si alii fratiestei.

Binecuvintezi sòrtea, care aduse din'a, in care se implinesce cea mai ferbinte dorintia a mea si cu mine impreuna a multoru mii.

Fratilor! una mija de ani viorosi au trecutu preste capetele nostre, dilele nostre au fostu mestecate cu doreri si amaratiuni, dèr' noi totu ne astlamu in antic'a nostra potere; scump'a nostra mama, patriane comună, sustinut pe iubitii ei fii pentru vieti a unei mai bune sorti.

Amu avutu dusmani, cari ne amenintiara cu sferimare si calcare, dèr' au aflatu uniti pe iubitii frati si au parasit cu capetele sparte otarele patriei aperate cu fidelitate.

Amu avutu dusmani si acestia suntu cei mai spurcati, cari cu amagiri fara sufletu au vrutu se ne conturbe odihn'a familiiei si cu calculu rece au stropit in animele nostre amar'a fere a neincrederei.

Amu retacit in intuneculu unei nopti reci; n'amu sciutu se ne cunoscemu unii pe altii si semintia iubirei in sufletele nostre a remasu amortita. —

Multi din romanii si ungurii brasioveni au dobitu diu'a acea binecuvantata, care se departeze a-cesta amortiala rece, crescandu semintia iubirei intr'unu pomu plinu de fructe.

Si éca, ca romaniloru si unguriloru brasioveni le a resarit gloriós'a di, doi frati, cari cu instruire se incungiurá intre sene, au recunoscutu, ca suntu fii iubitii ai unei si aceleiasi mame, ca sòrtea si vieti a nostra e atatu de contopita la olalta, ca si cele două camere ale unei anime, cari ambe trebuie se lucre cu poteri egale petutindenea, ca nu cumva batai'a animei se inceteze.

Asta di, ca memoriala intre romanii si maghiarii din Brasiovu infratiti, se fia cea mai frumosa servatoria de triumfu, si se dè atutopotintele, ca sant'a paciunire realizata intre noi in numele patriei, alii libertatei si alii fratiestei, se fia in eternu duratoria.

Se traiésca iubitii nostri frati romani brasioveni. —

D. Dr. Nicolae Popu tienu dupa acesta urmatorul discursu:

„Domnilor si fratilor!

Este unu adeveru necontestabilu, ca unu statu, o provincia, o comună atunci poate prospera, poate inflori, candu conlocutorii traiescu in armonia si contribue toti in mesura egala si cu puteri unite la binele comunu. Fericirea unui popor o astlamu numai acolo, unde nisuintele egoistice nu influentiază in afacerile comune, unde interesele particulare disparu, candu e vorba de statu, de patria si de tiéra. Unu sora ne incaldiesce, o tiéra ne nutresce — va se dica natur'a aici nu face deosebire intre omu si omu; numai tendintele meschine omenesci suntu, care facu separatismu, discordia si imprechiari — si vai si amaru de tiér'a acea, unde a-ceste vipere si-au asiediatu cuibulu loru si nu se potu stirpi.

Domnilor si fratilor concetatiani! Sum forte veselu, ca amu fericirea de a exprima multiamirea si bucuria, ce a escitatu in animile romaniloru brasioveni cuventulu de salutare rostitu de domnulu advacatu Kenyeres. Simtiemtele sincere si devotamentulu fraternu, ce ni lu oferiti, ne pun cu atata mai multu in uimire, cu catu sòrtea vitrega ne-a condamnat din timpurile cele mai vechi si pana astazi a suferi si a gema sub jugulu asupritoriu alii sistemului feudal. Ne-amu luptat in preuna pentru patria, ne-amu versat in preuna sangele nostru pe scenele de lupta; si resplata: — pentru tote acestea a fostu pentru bietulu romanu asupriri, neindreptatiri si batjocuri!

Grea a fostu sòrtea nostra in resbelu, mai grea in timpu de pace. „Amu amblatu in intunecu“ dise forte bine si forte corectu domnulu antevoritoriu, fara se ne cunoscemu, fara se scimu, ca aici ca in totu loculu fiacare patriotu e chiamat si datoriu a contribui la prosperarea patriei. Urmarile acestei erori le-amu simtitu, le simtimu noi si le simtiti si dyóstra, ca-ci fapt'a ne constata, ca adi cu totii suntem indereptul altoru popore, care se numescu civilisate. Poporele din partile nostre nu potu procesa, ca nu suntu tote egale indreptate. Tiéra nu poate inflori, pana ce partea cea mai mare a populatiunei ei este dispretila si nu dispune de tote remediele de progresu. — Suntemu veseli, ca erórea s'a cunoscute si avem sperantile cele mai frumose, ca reulu se va delatura. E a-

*) Romanesc: Renulu este regele lumiei;

Elu trebuie se aiba Dunarea de nevesta.

**) Celu care vrea se fia nefericit in resbelu,

Acela se se iere la bataia cu nemitiu.

deverat, ca erórea acésta s'a recunoscute numai de o parte mica a compatriotilor nostri, avemu inse sperantia, ca vedienduse fructele salutari ale acestei infratirii locale voru lua exemplu dela noi si alti cetatiani si asia generalisandu infratirea acésta incetu inceputu ne vomu recunoscere toti de cetatianii unui statu si de fii unei patrie.

Salutamur d'er cu o via placere acestu pasu de infratire, intielegem o infratire cordiale sincera, ca-ci numai o astfelii de infratire ne pote garanta progresu, inaintare si inflorire.

Suntrem gata a intinde man'a si a inchia fraria pe basea dreptatii si egalitatii. Aideți se ne unimur déra in anima si in cugetu astfelii, că faptele resultante se ne convinga pe noi si pe urmatorii nostri de folosulu si importanta maretului actu ce lu inchiamu. Se eternisam diu'a de astadi, se facem, că diu'a acésta se fia incepulum unei ere noue in vieti'ia nostra concitatiana. Dè Ddieu, că in ceea ce privesc afacerile comune, se nu mai lucramu că maghiari, germani si romani, ci că frati egali si fii unei patrie!

Traiesca fratietatea !!! —

Brasovu 26 Aprile 1871.

Situatiunea politica sub intregulu orisonte alu Europei se afla in crengulu confusiunei; nu se sci momentulu, candu se va trage perdeau'a, că se se vedia direptiunea viscoleloru ei. Din Franci'a va incepe orcanulu său se va asiedia alpele pe gutulu poporeloru; ca-ce nu e sperantia de impacare intre comuna si regimulu lui Thiers. Comun'a a decisu a provocă Franci'a, că ea se desarmeze guvernulu dela Versailles prin o manifestatiune solemna si vointia solidaria, că se fia aliat'a comunei in acésta lupta, „care nu se pote curma decatu ori prin triumful comunei ori prin ruin'a Parisului.“ Luptele curgu, ca-ce adunarea dela Versailles inca reieptă demiterea in pertractari, si unu scurtu armistitii se fin. — Dér' se scrie, ca Napoleon parasindu Anglia ar' fi intratu in Normandia, Mac-Mahon e in fruntea a 80 mii si Canrobert cu elu, si Bismark nu va mai temporisa cu tajarea nodului gordianu, ca-ce i s'a apropiatu marginele astăptarei, déca va invinge Thiers său nu; dér' vede ca nu avu succese. — Ddieu se iě amana sörtea Franciei si a poporeloru, pana candu patimele, ambitionile si vendictoriile le tieni in jugulu disordiei! —

La Rom'a inca primi Papa una telegrama din Franci'a, că se astepte in lipiste, ca-ce impregiurile suntu astfelii, incatu bonapartistii contéza la succesulu planelorloru loru.

In camer'a deputatilor din Florentia s'a primiu adres'a de felicitare a camerei Romaniei pentru posederea Romei că capitale cu aplause si presedintele aduce expresiunea cea mai viua de multiamita camerei. Portugalia, Ispania, Itali'a se pregatescu pentru eventualitati, cari potu succede dupa tajarea nodului gordianu in Franci'a. —

Anglia porta inca totu politic'a invidiosului facia cu Franci'a, si Gladstone se bucura, ca pote vena gratia inaintea lui Bismark, denunciandu pe Austri'a, ca a jucatu politica dubia in acestu resbelu, ceea ce „Wien. Ztg.“ prin acte o respinse. Cu caderea Franciei i a cadiutu si prestigiul ei nu numai in occidente, dér' si in oriente, unde Rusia si Austri'a -si cauta si veneza interesole, fiacare pe calile sale. — Imp. Wilhelm er' se va intelni in Ems cu tiarulu si la Carlsbad ori Gastein va primi pe imp. Franciscu Iosif. Cei 3 fosti aliali se voru intelni in Iuniu or' Iuliu. —

In Romani'a se svercolescu partitele pentru reesirea cu alegerile, cari se prevedu, ca voru fi vitorose, fiindu de pe acum incepura bandele a burdusi pe locuitorii pacifici, că se le insufla frica si cutremuru. Dér' „Mens conscientia recti famae mendacia ridet“, asia voru ride cei ce voru da votul numai la mandatarii nedependenti, cari nu sciu decatu a vena binele romanimei. —

Bismark despre poloni si Transilvanii. Gladstone despre Austri'a.

In diet'a Germaniei din Berolinu propusera deputatii din partile teritoriale odiniora polone: ca

intr'unu §, in care Prusi'a se numesce: „parte integratora a imperiului germanu“ se se dica: „cu eschiderea partilor teritoriale polone“.

Bismark respinse acésta motiune cu mare vehementia, — si intre multe altele dise polonilor: „Dvóstra nu aveti nici unu mandat a vorbi aici in numele nationalitatii polone. — Cu acésta propositiune stati isolati, — poporul nu este la spatele dvóstra, elu este multiamit cu binefacerile culturei germane.

„Nume din mandatarii vostrui este de opinionea: ca dominarea polona a fostu buna, — eu(Bismark) din parte-mi ve asecuru, ca a fostu de totu rea (herzlich schlecht) — pentru aceea nu va reviá nici odata mai multu. — Cum s'a portatua natiunea polona — pe candu erá independenta, facia cu popórale subjugate de densa? Déca voiti a ne aduce de modelu acea portare a polonilor facia cu rutenii, cu germanii, cu litauii, apoi chiaru si ecsistint'a nationalitatii vostre in acésta tiéra ar' fi imposibile“ scl.

Ce diceti voi fratilor maghiari la aceste espectatoriuni, — altmintrea meritare? — Meditati mai aduncu!!!

Tocma in sied. dietei Germaniei din 1 Aprile, B. vorbi, ca trebuie se mai astepte inca pucinu desvoltarea lucrurilor in Franci'a, inse e greu a afla marginile aici, si de nu se va forma o potere tare, care se ecsecuteze pacea: atunci vomu repasi, dice, totu asia de decisi a pune capetu la scen'a acésta postuma. Mai incolo dechiară Bismark, aludendu la projectul de lege, care dice, ca in 1 Ian. 1874 va intra in potere legea imperiale si in Elsati'a si Loringia, ca aceste doue provincii fanatice in simphati'a francesa preste 3 ani se voru bucura de totu drepturile constitutionale in deplinu cuprinsu, se voru administra autonomu si voru lua parte prin representantii sei alesi cu votulu universal la diet'a Germaniei; apoi trece la **Transilvania** dicundu: „Transilvania sta de sute de ani sub aceeasi corona cu Ungaria; Transilvania n'a fostu cucerita de Ungaria, ci — asia suna, credu eu, opinionea doctrinaria presenta apta de curte — s'a aneascatu de buna vóia; — si totu se planse Ghiczy, ca dupa 5 ani se tracteaza inca că o provincia proconsularia totu in provisoriu. — Apoi adauge: „Mai bine se tacemu noi despre liberalismulu său neliberalismulu Germaniei, pana candu se cere in Berolinu mana libera, spre a introduce inainte de terminu constitutiunea imperiale, pre candu **din Pest'a** ómenii se sciu folosi de „man'a libera“ numai (?) la punctele regulative (sasi) la eternisarea prerogativelor nobilimei si a statilor exceptionale.“

Dér' la aceste ce veti mai reflecta fratiilor, combinandule cu emblem'a cea categorica dela festinulu sasescu din 22 Aprile:

„Aller Wasser König der Rhein,
Die Donau soll seine Gemahlin sein“, care cu „Wacht an der Donau“ parodiasa amenintandu stergerea din memoria a cunoscutului: „Szava, Dráva, Duna, Tisza, sciti, pe candu inca nu erati doctrinari de suprematisti si cu limb'a si cu nationalitatea! Amu dori unu respunsu fapticu — de desamagire. —

Gladstone min. presid. alu Angliei, in parlamentulu anglicanu in 1 Aprile, atinse, ca Beust nu, nu va poté pretende nici o parte din multiamita, care o vota diet'a Germaniei pentru toti consangenii sei, de aproape său departati in orce state, cari luara parte cu ceva la redicarea nationale, dicundu, ca neutralitatea Austro-Ungariei a fostu suspicioasa: „Noi scieam“, dice Gladstone, „ca in Austri'a predominia una tendintia órecare, nu a aga singura, ci, aratanduse impregiurările favoritórie, in partea Franciei“, in care casu Rusia că aliate a Germaniei ar' fi pasit la lupta si resbelulu europeanu ar' fi fostu gata, de acea Anglia a trebuitu se lu admoneze pe Beust dela acestu pasu nescotit. Si Beust inghiti galusc'a si se mai grabi a si gratula lui Bismark la titlulu de principe celu capetase. Asia cam patiescu cei cu doue frunti si cu siediulu in mai multe lunte. —

UNGARI'A. Camer'a se occupa cu calile ferate, si se intristă, candu audi, ca Paulu Nyáry dep. din stang'a s'a aruncat pe ferestra din alu treile catu alu casei sale pe pardosela, unde indata si mori. Caus'a nu se scie. Se astépta responsul min. de cultu Pauler la interpellatiunea lui Ghyczy in caus'a statutului de autonomia rom. catolicilor, care se si discută in consiliulu ministeriale. — Denumirea min. Grocholski pentru Polonia a produsu in parte o serioasa cercuspectiune in totu cercurile,

nu cumva se aiba influentia mai de parte strabatatoria. —

Dela Vien'a se scrie, ca in senatulu imperial se cutremura partit'a constitutional de denu-mirea min. fara portfoliu Grocholski, care inse o asecură, ca nu e nici vorba de nedependent'a Galitiei, ci numai va decide diet'a, cum are se fia reprezentata in senatulu imperial. Pertractarile a supra Galitiei se facu pe basea resolutiunei galitiane, inse nu suntu inchiate inca.

In Maiu se va tiené in Vien'a adunarea conducatorilor partitei federalistice, că contra manifestiune la adunarea partitei germane. Tirolulu inse, provincialii din Stiri'a si Austri'a superioara s'au desfacut de partit'a germana său bismarkiana.

In Boemia inca se tracteaza pentru fraternisarea clerului germanu cu celu cechu, déra intre poporu nu se pote fraternisa fara garantii si acte pipaite intarite cu juramentu, — ca-ce gur'a dice, gur'a minte, dice romanulu, cu totu, ca nici juramentul la omulu siretu n'are acelu pretiu, care lu are la sinceritatea idiota, cum dicu ei. — Boemii nu privesc cu ochi buni numirea min. pol. Grocholski, ca-ce privesc in ea o pedeca la castigarea drepturilor loru autonomice, ca-ce nici loru apoi nu li se va concede mai multu, ad analogiam, decatu Galitiei, ori nici atata. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Unu resunetu din Romania vedem in „Romanulu“ in cele ce urmează:

„Guvernulu Austriei facu unu pasu spre calea cea salvatoria ce i este deschisa si pe care nu voise pana acum se intre; vorbim de egal'a indreptare a tuturor poporelor din imperiu, de transformarea imperiului dualistu in imperiu federativu.

„Guvernulu Austriei publica o epistola auto-grafa a imperatorei, prin care numesce pe comitele Grocholski, ministru pentru Galit'a. Guvernulu din Vien'a acorda Galitiei dreptulu că diet'a ei se otarésc modulu, prin care se fia reprezentata in Reichsrath, o curte suprema de justitia si numirea unui ministru alu Galitiei cu vota deliberativu, d'er' fara ministeriu speciale.

Este bine, este ceva, este, cum diseramu, unu pasu spre calea cea mare, d'er' este pré pucinu.

Austri'a n'ar fi incercat catastrofa din 1866, déca iutru cu totulu si cu cea mai deplina sinceritate in federatiune. Suntem inca dispusi a crede, ca Prusi'a n'ar fi devenit domna absoluta a Germaniei, déca Austri'a ar' fi luat in mani standartulu celei mai sincere si absolute libertati, si-a celei mai egale indreptatiri a tuturor nationalitatilor, intrunite totu printre deplina federatiune suptu constitutional'a domnia a imperatului Austriei. Suntem securi, ca astadi chiaru imperiulu federativu alu Austriei ar' vindecă totu suferintele ce lu bantue si ar ave in curendu in tota Europa — si mai cu séma in oriente — unu rol din cele mai splendide si o putere indieciu mai mare, decatu a avutu imperiulu ei unitariu si autoritariu, chiaru in dilele de durerosa memoria ale lui Metternich.

Intielege-voru dnii de Beust si Andrassy? Intielege-va imperatorele Austriei, regele Ungariei si alu Boemiei, principele Transilvaniei si alu Galitiei etc. etc. etc.? Nu scim: ne temem fórtă, ca nu, d'er' amu disu adese, si repetim acum, ca o dorim din sufletu. Si nici d. de Beust nici d. Andrassy nu se potu indoi despre sinceritatea nostra, ca-ci vedu, ca celu mai mare si mai deaproape interesu ne silesce se fumu pe deplinu sincer. Peirea Ungariei, a Boemiei, a Galitiei, a Dalmaciei, a Croatiei, si a tuturor natiunilor slave din oriente este si peirea tuturor romanilor din oriente; salvarea loru este si salvarea nostra; inse, salvarea loru nu se poate face — mai cu séma acum, iu facia Prusiei si a Rusiei — decatu numai prin cea mai mare libertate si prin cea mai simpla si egala indreptatire a tuturor nationalitatilor. Se nu uite dnii de Beust si Andrassy, ca destinarile ómenirei la Dunare se voru decide, si se intieléga, pana mai este timpu, ca numai prin deplin'a egalitate si libertate a tuturor nationalitatilor imperiulu poate redeveni puternicu, si numai prin standartulu libertatei si alu federatiunei poate atrage in giurulu seu natiunile din oriente si invinge pe neindietorii nationalitatilor. Austro-Ungaria nu poate trai decatu prin vieti'a si sincer'a asociatiune a tuturor nationalitatilor. Intielege-va? Se speram, si in orice casu se ne facem datori'a de a o destepă.“

Vomu vedé, cum se apetiază bunavointia. —

Colecta
pentru ranitii francesi, din districtulu
Naseudului:

3. Prin starintia domnului jude cercuale alu San-Georgiului Budurleanu contribuira:

Despre siesedieci si doi floreni 35 cr. v. a. bani gata, $16\frac{1}{4}$ puncti scame, 50 legaturi de pensa si 4 coti pensa de linu oferati din partea comunelor San-Georgiului romanu pentru vulneratii si nemorocitii locuitorii din Francia, — care s-au predat astazi onor. comitetu culegatoriu de ajutoriale respective in Naseudu prin aceasta se contracuita si anume:

Dela Simeone Tanculu v.-protop. si parochu in San-Georgiu 3 fl., Tomas Thimoce magistru in S. Georgiu 1 fl., Nicolae Georgitia cooperatore 1 fl., Nastasi'a Larion Ciocanu vedova 1 fl., Maximu Halitia proprietariu 1 fl., Iovulu Lupoae propr. 40 cr., Irimie Siorobetianu invetiatoriu 1 fl., Mihailu Domide invetiatoriu 1 fl., Ladislau Grauru comis. cartilor fund. 2 fl., Ioane Vasile Andresi proprietariu 50 cr., Alecsandru Steopoae cantore 50 cr., Gergely Garabet neguigatoriu 20 cr., toti din S. Georgiu; dela comun'a S. Georgiu ca corpu morale 10 fl., mai multi locuitori ai acestei comune 6 fl. 79 cr., mai multi locuitori din Ilv'a mica 3 fl. 28 cr., mai multi locuitori din Neposu 2 fl. 70 fl., mai multi locuitori din Feldra 12 fl. 14 fl., mai multi locuitori din St. Iosif 1 fl. 40 cr., mai multi locuitori din Lesiu 13 fl. 44 cr. Sum'a 62 fl. 35 cr.

Apoi dela comun'a Neposu 4 puncti scame, dela junimea scolare Neposu $2\frac{1}{2}$ puncti scame si 13 legatori, dela locuitorii comunei Feldru $3\frac{3}{4}$ puncti scame, dela junimea scolare Feldru 2 puncti scame si 37 legatori, dela locuitorii com. Lesiu 4 puncti scame, Laur'a Bruta 4 coti pensa de linu.

San-Georgiului rom. 23 Ian. 1871.

Budurleanu, jude proc.
(Va urmă.)

Responsulu

d. consule generale alu republicei francesi, la primirea contribuirilor.

Agentia si consulatulu generale
alu Franciei Nr. 94.

Bucuresci in 3 Aprile 1871.

Domnulu meu!

Amu onore de a ve face cunoscuta primirea epistolei domniei vostre din 24 Martiu a. c. si a celor 238 fl. 3 cr. v. a., pre cari dvóstra ii transmiseric in numele romanilor din districtulu Naseudului.

Deci ve aducu sincerele mele multumite pentru acestu ofertu, si ve rogu domnulu meu de a-mi fi interpretele meu la personele, cari binevoira a se interesá de sórtea francesilor raniti, si de a le asurá despre gratitudinea, cu carea guvernulu republicei francese, caruia voliu tramite fara amanare sum'a respectiva, va suscepce acestu pemnu alu simpathielor acelorasi.

Binevoiti domnulu meu a primi spresiunea celor mai destinate simtiamente ale mele.

Agentele si consulele generale
A. Mellinet m/p.

Domnului Dr. Ioane M. Lazaru in Naseudu.

Novissimu. In siedint'a din 22 Aprile min. de cultu Pauler respuse la interpellatiunea lui Schwarz, ca oficiale n'a primitu in cunoscintia depre publicatiunea dogmei de infalibilitate si ca are intenziune a sustiené placetulu regiu (care fapta involve si negarea infalibilitatei. Dr. Döllinger primi excomunicatiunea cea mai mare pentru nerecunoscerea infalibilitatii, dör' ére min. Pauler cum va scapa?). —

La interpellatiunea lui Ghyczy, ca nu va lasa a se ecsecuta decisiunile statutului autonomiei catolice, cari se contrariaza legilor si relatiunilor ce curgu din legi, si nu fara aprobarea dietei. —

Din Parisu se scrie, ca comun'a seu lig'a re-

publicana a denumitu ér' 3 membri delegati, pentru ca se mai incerce ultim'a data impaciuirea. —

tetului, cari locuiescu afara de comitat, prin acesta cu onore se convoca.

Turd'a in 15 Aprile 1871.

Dela comitele supremu alu comitatului Turdei.
Br. Georgiu Kemény m/p.,
comitele supremu.

Nr. 948/civ. 1871.

Edictu

Din partea judecatoriei districtuale din Fagarasius se face cunoscutu, cumca in urm'a cererei lui George Strambu din Vadu de pres. 25 Septembre 1869 Nr. 3458 s'a concesu vendiare libera a morei de farina cu 2 rote in Vadu sub Nr. 171, carea s'a pretiuitu cu 500 fl. v. a. si ca diu'a de vendiare s'a determinatu pe 8 Maiu 1871 si apoi pe 9 Iuniu 1871 totudéun'a la 10 óre ante amédi in localulu oficiului comunale in Vadu.

Iubitorii de cumparare se incunosciintaza despre acesta cu acelu adausu, ca mor'a se va vinde la alu doilea terminu si sub pretiulu estimarei. Conditioanele vendiarei se potu vedé la judecatoria districtuale.

Fagarasius in 3 Aprile 1871.

Din siedint'a judecatoriei
3—3 districtuale.

Cursurile

la bursa in 25 Aprile 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 91	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 "	$95\frac{1}{2}$ "
Augsburg	—	—	122	35 "
Londonu	—	—	128	35 "
Imprumutul nationalu	—	—	58	70 "
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	68	45 "
Obligationile rurale ungare	—	—	79	90 "
" temesiane	—	—	77	"
" transilvane	—	—	74	75 "
" croato-slav.	—	—	83	50 "
Actiunile bancei	—	—	748	"
" creditului	—	—	277	"

Conspectu despre afacerile

bancei generale de asecuratiune reciproca.

1871	Sectiunea I-a Ramulu asecuratiunei in contra focului			Sectiunea II-a. Ramulu asecuratiunei pe vietia		
	Sum'a asecurata	Percepțiune de premii curate	Daune solvite	Capitalu asecuratu	Percepțiune de premii	Daune solvite
In cuartalulu I-u	1.137,354 54	7437 05	3743	856,800	—	7724

Sibiu, in 31. Martiu 1871.

PRAFURILE purgative gazóse dela Elöpatak

cuprindu in sine partile constitutive solvetórie ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tóta puterea vindicatória a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efeptu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune si spasmusu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si inflaturi ale ficatului si splinei, la secretiune si escretiune bolnavitoasa de fere. la inchiegare si concretiune de fere, si la galbinare obstinata, causate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupului; la astma (greutate de resusflare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si inflatulenti'a matieloru, la hydropica si la pletora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tiava udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si inflaturi de matrice (matra), la flucsuni seu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestiune catra capu si peptu, la sughitu obstinatu, la hypocondria si hysteria.

Aceste prafuri se potu intrebuintia cu mai mare folosu, ca ori si care alte midiulóce purgative, iritative si drastice. Efeptulu lor este siguru, linu si fara durere, fiinduca partile loru constitutive suntu de o natura linu solvetória, recoritória si alinetória; de acea se poate continua si intrebuintiareloru fara periculu mai lungu timpu; despre ce mai multe auctoritati medicali si scientifici si multi bolnavi au datu declaratie recunoscutoria.

Pretilu unei cutie cu 12 dósé impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este 1 fl. v. a.

Se gasesce in tóte pharmaciele mai renumite, in fiacare comerciu de ape minerale si de specierii mai inseminate.

Depoulu principalu si biuroulu de espeditie se asta in Brasiovu in apotec'a „la coróna“ a lui Gregoriu Száva.

14